

Sprawozdanie z realizacji

„Polityki Senioralnej Gminy Cieszyn na lata 2023-2026”

za 2023 rok

Opracowanie:
Burmistrz Miasta

Cieszyn, marzec 2024

Spis treści

Wstęp.....	3
------------	---

Cel główny:

Zapewnienie mieszkańcom Cieszyna pomyślnego starzenia się poprzez zaspakajanie zróżnicowanych potrzeb osób starszych i stwarzanie im optymalnych warunków dla uczestnictwa w życiu społecznym.....	4
--	---

Cel szczegółowy:

1. Zapewnianie warunków sprzyjających utrzymaniu zdrowia i poprawie kondycji fizycznej osób starszych.....	4
2. Zwiększenie i wspieranie aktywności seniorów w życiu społecznym, kulturalnym, sportowo-rekreacyjnym.....	6
3. Rozwijanie systemu wsparcia środowiskowego.....	15
4. Zapewnienie i rozwój pomocy specjalistycznej osobom w podeszłym wieku.....	19
5. Wzrost bezpieczeństwa osób starszych.....	20
6. Poprawa jakości i dostępności infrastruktury miejskiej oraz przestrzeni publicznej.....	21

Wstęp

Celem przyjętej Polityki Senioralnej Gminy Cieszyn na lata 2023-2026 jest zapewnienie mieszkańcom Cieszyna pomyślnego starzenia się, poprzez zaspakajanie zróżnicowanych potrzeb osób starszych i stwarzanie im optymalnych warunków dla uczestnictwa w życiu społecznym. Ważne jest podnoszenie jakości życia poprzez umożliwienie mieszkańcom – pozostawania jak najdłużej samodzielnymi, aktywnymi, bezpiecznymi i włączonymi w otaczające ich środowisko społeczne. Należy podkreślić, że choć ważny jest właściwie funkcjonujący system społeczny, który wpływa na przystosowanie człowieka do starości – to nie mniej ważne są rodzaje podejmowanych przez jednostkę działań. Wśród nich swoje miejsce zajmuje edukacja społeczna, kulturalna i fizyczna. Istotną rolę pełnią tu również relacje i więzi międzypokoleniowe, a także kształtowanie wśród młodszego pokolenia – sposobu myślenia o seniorach, wieku dojrzałym i starości.

W opisie sprawozdania działań realizowanych przez gminę Cieszyn lub przy udziale gminy Cieszyn nie ujęto zadań realizowanych przez inne podmioty, między innymi Starostwo Powiatowe w Cieszynie, Szpital Śląski, Zakłady Opiekuńczo-Lecznicze, spółdzielnie mieszkaniowe itd.

Zgodnie z przyjętą Polityką Senioralną sporządza się raport z realizacji Programu za rok poprzedni, który zostanie przedłożony Radzie Miejskiej Cieszyna przez Burmistrza Miasta nie później niż do 31 marca każdego roku.

Cel główny:

Zapewnienie mieszkańcom Cieszyna pomyślnego starzenia się poprzez zaspakajanie zróżnicowanych potrzeb osób starszych i stwarzanie im optymalnych warunków dla uczestnictwa w życiu społecznym.

Cele szczegółowe:	
1.	Zapewnianie warunków sprzyjających utrzymaniu zdrowia i poprawie kondycji fizycznej osób starszych
2.	Zwiększenie i wspieranie aktywności seniorów w życiu społecznym, kulturalnym, sportowo-rekreacyjnym
3.	Rozwijanie systemu wsparcia środowiskowego
4.	Zapewnienie i rozwój pomocy specjalistycznej osobom w podeszłym wieku
5.	Wzrost bezpieczeństwa osób starszych
6.	Poprawa jakości i dostępności infrastruktury miejskiej oraz przestrzeni publicznej

Cel szczegółowy: 1. Zapewnianie warunków sprzyjających utrzymaniu zdrowia i poprawie kondycji fizycznej osób starszych			
Działania	Wskaźnik		
	Produkt	Rezultat	Realizatorzy
1.1. Edukacja prozdrowotna i promocja zdrowego stylu życia; Organizowanie oraz włączanie się do regionalnych i ogólnopolskich akcji informacyjnych na temat profilaktyki i promowania zdrowego stylu życia;	Cieszyński Dzień Seniora (prelekcje, wykłady, stoiska, badania przesiewowe); Dedykowana na stronie cieszyn.pl zakładka „Zdrowie”, w której znajdują się bieżące informacje w zakresie zdrowia (m.in.	Liczba uczestników: ok. 120 osób - w tym mieszkańców Domów Spokojnej Starości; Działanie: wykonano ponad 250 badań przesiewowych; Liczba uczestników: informacje o szerokim zasięgu;	Biuro Spraw Społecznych; Cieszyński Ośrodek Kultury „Dom Narodowy”; Cieszyńska Rada Seniorów; Stowarzyszenie Cieszyński Uniwersytet III Wieku; Straż Miejska; Szkoła Podstawowa nr 1; Fundacja Zdrowia Śląska Cieszyńskiego; Szpital Śląski w Cieszynie; Towarzystwo Miłośników Ogrodnictwa; Stowarzyszenie Manko, Fundacja Siemanko; Biuro Spraw Społecznych;

		<p>profilaktyka szczepień);</p> <p>Publikacja na łamach strony internetowej cieszyn.pl oraz profilach społecznościowych Miasta - informacji na temat szczepień przeciw półpaścowi i neuralgii popółpaścowej; szczepionek przeciwko grypie; bezpłatnej mammografii, wypożyczalni sprzętu dla osób z niepełnosprawnością; informacji o proponowanych formach wsparcia itp.;</p> <p>Gimnastyka poranna – działanie systematyczne dla mieszkańców Domu Spokojnej Starości;</p> <p>Zajęcia rekreacyjne – działanie cykliczne dla mieszkańców Domu Spokojnej Starości;</p>	<p>Liczba uczestników: informacje o szerokim zasięgu;</p> <p>Liczba uczestników: 12 osób - mieszkańców Domu Spokojnej Starości;</p> <p>Liczba uczestników: 15 osób - mieszkańców Domu Spokojnej Starości;</p>	<p>Biuro Spraw Społecznych;</p> <p>Dom Spokojnej Starości;</p> <p>Dom Spokojnej Starości;</p>
1.2.	Rozwijanie i wspieranie systemu zorganizowanych zajęć z zakresu aktywności fizycznej i rekreacji;	<p>Zajęcia gimnastyczne;</p> <p>Zajęcia gimnastyki w wodzie;</p> <p>Zajęcia pilates;</p>	<p>Liczba uczestników: 15 osób (łącznie 29 godz. zajęć);</p> <p>Liczba uczestników: 35 osób (łącznie 43,5 godz. zajęć);</p> <p>Liczba uczestników: 15 osób (łącznie 31 godz. zajęć);</p>	<p>Wydział Sportu;</p> <p>Uniwersytet III Wieku;</p>
1.3.	Zaprojektowanie i realizowanie programów z zakresu profilaktyki zdrowotnej, w tym programów z refundacją NFZ;	<p>Uchwała Nr LVII/678/23 Rady Miejskiej Cieszyna z dnia 26 października 2023 r. w sprawie uchwalenia Lokalnej Strategii Polityki Zdrowotnej na lata 2023-2028 dla Miasta Cieszyna;</p> <p>Projekt Programu polityki zdrowotnej w zakresie rehabilitacji leczniczej mieszkańców gminy Cieszyn na lata 2025-2029;</p>	<p>Działanie: podjęcie uchwały Nr LVII/678/23 Rady Miejskiej Cieszyna z dnia 26 października 2023 r.;</p> <p>Działanie: projekt uzyskał warunkowo pozytywną opinię Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji oraz pozytywną opinię Wojewody Śląskiego. Obecnie w toku jest procedura dot. dofinansowania w wysokości 40% na realizację programu w roku 2025 z Narodowego Funduszu Zdrowia;</p>	<p>Biuro Spraw Społecznych;</p> <p>Biuro Spraw Społecznych;</p>

**Cel szczegółowy:
2. Zwiększenie i wspieranie aktywności seniorów w życiu społecznym, kulturalnym, sportowo-rekreacyjnym**

Działania		Wskaźnik		Realizatorzy
		Produkt	Rezultat	
2.1.	Wypracowanie skutecznych sposobów informowania mieszkańców o ofercie miasta i realizowanych działaniach;	Plakaty; teksty promocyjne publikowane na łamach strony internetowej cieszyn.pl, w Wiadomościach Ratuszowych oraz profilach społecznościowych Miasta; w lokalnych mediach; w przestrzeni miejskiej oraz w komunikacji miejskiej - dostosowanie treści do odbiorcy;	<p>Działanie: liczba wydarzeń, w których zastosowano wskazane produkty – 10;</p> <p>Działanie: liczba wydarzeń, w których zastosowano wskazane produkty: ok. 200;</p> <p>Działanie: liczba wydarzeń, w których zastosowano wskazane produkty – 3;</p> <p>Działanie: liczba działań, w których zastosowano wskazane produkty: 224 posty dotyczące działań promocyjno-edukacyjnych poświęconych obiektom ze zbiorów Książnicy Cieszyńskiej; Pokazy organizowane przez Dział Ochrony i Konserwacji Zbiorów - Konserwacja dawnej książki; Współpraca ze Stowarzyszeniem Cieszyńskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku; Aktualizacja i rozbudowa serwisów internetowych Książnicy Cieszyńskiej; Nagrania udostępnione w serwisie YouTube;</p> <p>Liczba uczestników: informacje o szerokim zasięgu;</p> <p>Liczba uczestników: informacje o szerokim zasięgu;</p>	<p>Biuro Spraw Społecznych;</p> <p>Cieszyński Ośrodek Kultury „Dom Narodowy”;</p> <p>Zamek Cieszyn;</p> <p>Książnica Cieszyńska;</p> <p>Zakład Gospodarki Komunalnej w Cieszynie Sp. z o.o.</p> <p>Miejski Zarząd Dróg;</p>
2.2.	Wieloaspektowe wspieranie organizacji pozarządowych w działaniach na rzecz osób starszych;	Szkolenie dotyczące Programu Wieloletniego na rzecz Osób Starszych „Aktywni+” na lata 2021-2025 edycja 2023 (Wzrost zaangażowania osób starszych w kontakty społeczne poprzez wzbogacenie oferty zagospodarowania ich czasu wolnego; zwiększenie zaangażowania osób starszych w procesy partycypacyjne zachodzące w życiu publicznym);	Liczba uczestników: spotkanie otwarte;	<p>Biuro Spraw Społecznych;</p> <p>Biblioteka Miejska;</p>

		<p>Szkolenie dedykowane młodym organizacjom pozarządowym i grupom nieformalnym - nabór wniosków w konkursie grantowym Śląskie NOWEFIO na lata 2021-2023;</p> <p>Pierwsze z cyklu bezpłatnych warsztatów dla organizacji pozarządowych „Źródła finansowania działalności organizacji pozarządowych”;</p> <p>Konsultacje społeczne dotyczące Lokalnej Strategii Polityki Zdrowotnej na lata 2023-2028 dla Miasta Cieszyna, z udziałem dr n. o zdrowiu Karolina Sobczyk i dr hab. n. o zdrowiu Joanna Woźniak-Holecka.</p> <p>Zlecanie zadań publicznych organizacjom pozarządowym, działającym na rzecz osób starszych:</p> <p>STELA Cieszyn: „Seniorze, jo je tu Stela”;</p> <p>Klub Sportowy HumanSport: „Seniorze pływaj z HumanSport”;</p> <p>Stowarzyszenie Animacji Kultury i Sportu</p>	<p>Liczba uczestników: spotkanie otwarte;</p> <p>Liczba uczestników: spotkanie otwarte;</p> <p>Liczba uczestników: 60 osób;</p> <p>Liczba uczestników: 12 osób; Działanie: 23 godzin zajęć sportowo-rekreacyjnych (gimnastyka z elementami rehabilitacji oraz zajęcia ogólnorozwojowe) + 3 godziny zajęć profilaktycznych;</p> <p>Liczba uczestników: 10 osób; Działanie: 18 godz. zajęć pływackich + 2 godz. zajęć profilaktycznych; Młodzieżowe Towarzystwo Pływackie Delfin: „Otwarty konkurs ofert na realizację zadań publicznych gminy Cieszyn na rok 2023 z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym – organizacja cyklicznych zajęć sportowo-rekreacyjnych”;</p> <p>Liczba uczestników: 10-15 osób na każdych zajęciach;</p>	<p>Biuro Spraw Społecznych; Biblioteka Miejska;</p> <p>Biuro Spraw Społecznych;</p> <p>Biuro Spraw Społecznych; Biblioteka Miejska;</p> <p>Wydział Sportu;</p> <p>Wydział Sportu;</p>
--	--	--	--	---

	<p>„Anima Pro Activ”: „ZIMOWA SENIORIADA”;</p> <p>Klub Sportowy MarioSport: „Wpływamy na zdrowie”;</p> <p>Młodzieżowe Towarzystwo Pływackie Delfin: „Otwarty konkurs ofert na realizację zadań publicznych gminy Cieszyn na rok 2023 z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym – organizacja cyklicznych zajęć sportowo-rekreacyjnych”;</p> <p>Uniwersytet III Wieku - Aktywizacja seniorów UTW poprzez sztukę w 2023 roku;</p> <p>Stowarzyszenie „Via Musica” - IV Muzyczna Akademia Seniora SART Cieszyn 2023;</p>	<p>Działanie: 16 godz. zajęć sportowo-rekreacyjnych prezentujących 3 zimowe dyscypliny olimpijskie (biathlon, curling, unihokej);</p> <p>Liczba uczestników: 15 osób; Działanie: 23 godz. zajęć pływackich;</p> <p>Liczba uczestników: 11 osób; Działanie: 24 godz. zajęć pływackich;</p> <p>Działanie: w ramach zadania zrealizowano wystawę sekcji malarskiej i ceramicznej CUTW połączoną z wernisażem w dniu 18.12.2023 r.; Doświadczenia uzyskane podczas prowadzenia zajęć, metody pracy z seniorami będą wykorzystywane w przyszłości do prowadzenia innych działań dydaktycznych oraz organizacji wszelkiego rodzaju wystaw i pokazów.</p> <p>Działanie: zadanie polegało na podjęciu zróżnicowanych działań umożliwiających dostęp do kultury muzycznej osobom w wieku senioralnym (również z niepełnosprawnością). W ramach zadania zrealizowano wydarzenia: 1. Koncert muzyki włoskiej „Cantiamo Tutti”; 2. 3 Warsztaty artystyczne (muzykoterapeutyczne); 3. Koncert kolęd i pastorałek „Ziemia świadkiem cudów”. 1. wsparcie seniorów z niepełnosprawnością, przebywających na stałe w domach opieki w aktywnym spędzaniu czasu poprzez umożliwienie dostępu do kultury muzycznej, 2. niwelowanie izolacji osób starszych z niepełnosprawnością od społeczeństwa i od kultury,</p>	<p>Wydział Sportu;</p> <p>Wydział Sportu;</p> <p>Wydział Kultury i Promocji;</p> <p>Wydział Kultury i Promocji;</p>
--	---	---	---

		<p>Stowarzyszenie Cieszyński Uniwersytet III Wiek - działanie zmierzające do utrzymania aktywności edukacyjnej Stowarzyszenia Cieszyński Uniwersytet III Wiek w 2023 roku;</p>	<p>poprzez bezpośredni kontakt z artystami realizującymi koncerty, 3. zaspokojenie potrzeb estetycznych seniorów z niepełnosprawnością, 4. aktywizowanie poprzez udział w integracyjnych warsztatach;</p> <p>Działanie: W ramach zadania zrealizowano Inaugurację Roku Akademickiego w Teatrze. Uroczystość składała się z 4 części: 1. odśpiewanie przez chór „Gaudeamus Igitur”, 2. wystawa plakatowo- fotograficzna w foyer Teatru, 3. wygłoszenie wykładu inauguracyjnego pt. „150 rocznica urodzin polskiego działacza niepodległościowego, wybitnego ekonomisty i statystyka prof. Józefa Buzka”, 4. widowisko muzyczne „Powróćmy jak za dawnych lat” w wykonaniu artystów sceny polskiej Teatru w Czeskim Cieszynie.</p> <p>W ramach zadania opracowano i wydrukowano informator na rok akademicki 2023/2024. Działalność UTW jest szeroka i obejmuje szereg działań, począwszy od edukacji poprzez kulturę, sport i inne działania. Informator zawiera informacje, co Zarząd proponuje i w czym mogą słuchacze uczestniczyć;</p>	<p>Wydział Kultury i Promocji;</p>
2.3.	<p>Podnoszenie świadomości, umiejętności i kompetencji cyfrowych, oraz wynikających z tego udogodnień i zagrożeń;</p>	<p>Kursy komputerowe dla Seniorów w wieku 55+ w stopniu podstawowym;</p> <p>Kursy komputerowe dla Seniorów w wieku 55+ w stopniu zaawansowanym;</p> <p>Kurs komputerowy dla Sekcji Komputerowej Uniwersytetu Trzeciego Wiek;</p> <p>Pogotowie smartfonowe;</p>	<p>Liczba uczestników: 312 osób (termin realizacji: marzec-maj, maj-czerwiec, wrzesień-listopad 2023 r.);</p> <p>Liczba uczestników: stała 12-osobowa grupa (termin realizacji: luty-czerwiec, wrzesień-grudzień 2023 r.);</p> <p>Liczba uczestników: stała 9-osobowa grupa (termin realizacji: marzec-czerwiec 2023 r.);</p> <p>Liczba uczestników: 282 osoby (udzielanie pomocy Seniorom w obsłudze telefonów komórkowych, tabletów i laptopów - Czytelnia ogólna, Filia nr 3);</p>	<p>Biblioteka Miejska;</p> <p>Biblioteka Miejska;</p> <p>Biblioteka Miejska;</p> <p>Biblioteka Miejska;</p>

	Aktywni seniorzy UTW 60+ z cyfryzacją za pan brat – obsługa komputera kurs podstawowy – gr. I;	Liczba uczestników: 5 osób; Działania: liczba spotkań warsztatowych - 12; (termin realizacji: wrzesień-listopad 2023 r.);	Biblioteka Miejska;
	Aktywni seniorzy UTW 60+ z cyfryzacją za pan brat – obsługa komputera kurs podstawowy – gr. II;	Liczba uczestników: 5 osób; Liczba spotkań warsztatowych - 12; (termin realizacji: wrzesień-listopad 2023 r.);	Biblioteka Miejska;
	Aktywni seniorzy UTW 60+ z cyfryzacją za pan brat – obsługa komputera kurs podstawowy – gr. III;	Liczba uczestników: 5 osób; Liczba spotkań warsztatowych -12; (termin realizacji: wrzesień-listopad 2023 r.);	Biblioteka Miejska;
	Aktywni seniorzy UTW 60+ z cyfryzacją za pan brat – kurs dla zaawansowanych – gr. I;	Liczba uczestników: 5 osób; Liczba spotkań warsztatowych - 12; (termin realizacji: wrzesień-listopad 2023 r.);	Biblioteka Miejska;
	Aktywni seniorzy UTW 60+ z cyfryzacją za pan brat – kurs dla zaawansowanych – gr. II;	Liczba uczestników: 5 osób; Liczba spotkań warsztatowych - 12; (termin realizacji: wrzesień-listopad 2023 r.);	Biblioteka Miejska;
	Aktywni seniorzy UTW 60+ z cyfryzacją za pan brat–kurs dla zaawansowanych – gr. III;	Liczba uczestników: 5 osób; Liczba spotkań warsztatowych - 12; (termin realizacji: wrzesień-listopad 2023 r.);	Biblioteka Miejska;
	Aktywni seniorzy UTW 60+ z cyfryzacją za pan brat – obsługa smartfonów – gr. I;	Liczba uczestników: 10 osób; Liczba spotkań warsztatowych - 6; (termin realizacji: wrzesień-listopad 2023 r.);	Biblioteka Miejska;
	Aktywni seniorzy UTW 60+ z cyfryzacją za pan brat - obsługa smartfonów – gr. II;	Liczba uczestników: 10 osób; Liczba spotkań warsztatowych - 6; (termin realizacji: wrzesień-listopad 2023 r.);	Biblioteka Miejska
	Aktywni seniorzy UTW 60+ z cyfryzacją za pan brat – obsługa smartfonów – gr. III;	Liczba uczestników: 10 osób; Liczba spotkań warsztatowych - 6; Termin realizacji: wrzesień-listopad 2023 r.;	Biblioteka Miejska

		Podnoszeniu kompetencji cyfrowych w tym bezpiecznego użytkowania telefonów i laptopów;	Liczba uczestników: 10 osób - mieszkańców Domu Spokojnej Starości; Działanie: indywidualne wspieranie mieszkańców Domu Spokojnej Starości Pracowników DSS w podnoszeniu kompetencji cyfrowych w tym bezpiecznego użytkowania telefonów i laptopów;	Dom Spokojnej Starości;
2.4.	Włączenie osób starszych do udziału w działaniach na rzecz integracji społeczności lokalnej;	Lokalna edycja Ogólnopolskiej Kary Seniora Jubileusze pożycia małżeńskiego – Złote Gody; Wybór „Miejsca Przyjaznego Seniorom – wręczenie certyfikatów; Przedstawiciele Cieszyńskiej Rady Seniorów uczestniczą między innymi w warsztatach i w pracach zespołów;	Liczba wydanych Kart: 295 szt. – 2023 rok; Liczba: ok. 100 par małżeńskich; Działanie: liczba wydarzeń, w których zastosowano wskazane produkty – 1 konkurs; Miejsca przyjazne: W kategorii podmiotów tworzących i kreujących miejsca odpowiadające potrzebom i przyjazne osobom starszym - Cieszyński Ośrodek Kultury “Dom Narodowy” oraz Osiedlowe Centrum Kultury i Rekreacji SM Cieszynianka; W kategorii miejsc, w których osoby starsze czują się miło i swobodnie, są godnie traktowane i obsługiwane - Restauracja Ekotradycja; W kategorii podmiotów oferujących produkty, usługi i zniżki specjalnie dedykowane osobom starszym - Przedszkole nr 1 w Cieszynie; Działania: uczestniczenie CRS w warsztatach w ramach prac nad Strategią Rozwoju Miasta Cieszyna na lata 2023-2030 oraz w pracach komitetu Monitorującego; Pracach Zespołu ds. Budżetu Obywatelskiego; Pracach Zespołu ds. Opracowania Programu Współpracy z	Wydział Spraw Obywatelskich i Działalności Gospodarczej; Biuro Spraw Społecznych; Urząd Stanu Cywilnego; Wydział Kultury i Promocji Miasta; Cieszyński Ośrodek Kultury „Dom Narodowy”; Cieszyńska Rada Seniorów; Biuro Spraw Społecznych; Cieszyńska Rada Seniorów;

			Organizacji Pozarządowymi;	
2.5.	Rozwój usług i oferty z obszaru edukacji i kultury;	<p>Imprezy okolicznościowe zorganizowane przez Filię Specjalistyczną nr 4 dla osób z dysfunkcją narządu wzroku we współpracy PZN Koło w Cieszynie:</p> <p>- wyjazdy na seanse filmowe z audiodeskrypcją (Teatr Elektryczny w Skoczowie);</p> <p>- wycieczki (Drogomyśl – Strusie Afrykańskie, Karwina, Dębowiec, Ustka, Dzień Białej Laski, kulig w Brennej)</p> <p>- spotkania świetlicowe: imprezy okolicznościowe i zebrania członków PZN</p> <p>Angielski dla Seniora – kursy języka angielskiego dla osób w wieku 55+ (poziom podstawowy);</p> <p>Angielski dla Seniora – kursy języka angielskiego dla osób w wieku 55+ (poziom zaawansowany);</p> <p>Dotacja celowa „Prowadzenie zajęć edukacyjnych dla osób dorosłych, w tym seniorów w Bibliotece Miejskiej w Cieszynie”, zrealizowano:</p> <p>- kursy komputerowe;</p> <p>- kursy języka angielskiego dla Seniorów;</p>	<p>Liczba uczestników: 308 osób; Działanie: liczba wydarzeń, w których zastosowano wskazane produkty - 5;</p> <p>Liczba uczestników: 259 osób; Działanie: liczba wydarzeń, w których zastosowano wskazane produkty - 13;</p> <p>Liczba uczestników: 254 osoby; Działanie: liczba wydarzeń, w których zastosowano wskazane produkty - 39;</p> <p>Liczba uczestników: 112 osób (dwie stałe grupy); Działanie: termin marzec-grudzień;</p> <p>Liczba uczestników: 12 osób; Działanie: termin luty-grudzień;</p> <p>Liczba uczestników: 12 osób; Działanie: liczba wydarzeń, w których zastosowano wskazane produkty - 4 kursy, 32 lekcje;</p> <p>Liczba uczestników: 14 osób; Działanie: liczba wydarzeń, w których zastosowano</p>	<p>Biblioteka Miejska;</p> <p>Biblioteka Miejska;</p> <p>Biblioteka Miejska;</p> <p>Biblioteka Miejska;</p> <p>Biblioteka Miejska;</p> <p>Biblioteka Miejska;</p>

	<p>- warsztaty rękodzielnicze;</p> <p>- spotkania autorskie z Andrzejem Drobikiem i Jonaszem Milewskim;</p> <p>- spotkania podróżnicze;</p> <p>Spotkania integracyjne oraz projekty prowadzone przez Seniorów (Dyskusyjny Klub Propozycji, grupa teatralna „Scena Otwarta”, wystawa Jana Dziurosza pt.: „Radio wczoraj i przedwczoraj”);</p> <p>Spotkania integracyjne Klubu Seniora „Młodzi Duchem”, szachy dla Seniorów; pracownia rękodzieła dla Seniorów; salsa dla Seniorów; malarstwo dla Seniorów; gimnastyka dla Seniorów; ceramika dla Seniorów; spotkania Dyskusyjnego Klubu Propozycji; spotkania Koła Miłośników Gwary Cieszyńskiej "Rzondzimy, rozprawiomy, śpiewomy po naszymu i ni jyny"; spotkania grupy teatralnej „Scena Otwarta”; warsztaty dla Seniorów (warsztaty florystyczne pt.: „Wyraź to kwiatami”; warsztaty florystyczne: wykonanie</p>	<p>wskazane produkty: 2 kursy, 24 lekcje;</p> <p>Liczba uczestników: 32 osoby;</p> <p>Liczba uczestników: 70 osób; Działanie: liczba wydarzeń, w których zastosowano wskazane produkty - 2 spotkania;</p> <p>Liczba uczestników: 360 osób; Działanie: liczba wydarzeń, w których zastosowano wskazane produkty - 5 spotkań;</p> <p>Działanie: wydarzenie, w którym zastosowano wskazany produkt: ok. 18 godzin; DKP – każda trzecia środa miesiąca, spotkania integracyjne połączone z prelekcjami tematycznymi;</p> <p>Działanie: wydarzenie, w którym zastosowano wskazany produkt: 12 godzin miesięczne; grupa teatralna Scena Otwarta – (próby z grupą teatralną, reżyseria, spektakle);</p> <p>Działanie: wydarzenie, w którym zastosowano wskazany produkt: autorska wystawa Jana Dziurosza – projekt wystawy, oprowadzanie oraz udzielanie informacji dotyczących eksponatów;</p> <p>Liczba uczestników: ok. 2400 osób;</p>	<p>Biblioteka Miejska</p> <p>Biblioteka Miejska;</p> <p>Biblioteka Miejska;</p> <p>Cieszyński Ośrodek Kultury „Dom Narodowy”;</p> <p>Cieszyński Ośrodek Kultury „Dom Narodowy”;</p>
--	---	--	---

		<p>kompozycji kwiatowych przeznaczonych na cmentarz; warsztaty pt.: „Świąteczny wianek”); spotkania integracyjne dla Seniorów (Cieszyńskie Go, grupowe rozgrywki w dużą grę planszową; Tango – wykład oraz lekcja pokazowa; karaoke dla Seniorów; Andrzejki dla Seniorów). Dodatkowo Seniorzy mogą korzystać ze wszystkich zajęć oraz wydarzeń kulturalnych dostępnych w ofercie Cieszyńskiego Ośrodka Kultury.</p> <p>Cykl wykładów w ramach projektu pt. „Programy alternatywnej duchowości na Śląsku Cieszyńskim od końca XIX w. do lat XX wieku”;</p> <p>Przygotowanie i organizacja spotkań z cyklu „Cymelia i osobliwości ze zbiorów Książnicy Cieszyńskiej”;</p> <p>Udostępnienie wystawy „100 rocznica powrotu części Górnego Śląska do Polski” oraz przygotowanie i udostępnienie wystaw: "Jeden rok, wiele początków. Wiosna Ludów na Śląsku Cieszyńskim”;</p> <p>Konferencja naukowa zorganizowana we współpracy z Wydziałem Humanistycznym AGH w Krakowie oraz Kongresem Polaków w Republice Czeskiej pt.: „Biblioteka nowej ery. Wokół dokumentów i wydawnictw alternatywnej duchowości Śląska Cieszyńskiego”;</p> <p>Wykłady, promocje książek, warsztaty i pokazy;</p>	<p>Liczba uczestników: 78 osób; Działanie: liczba wydarzeń, w których zastosowano wskazane produkty - 3 wykłady;</p> <p>Liczba uczestników: 195 osób; Działanie: liczba wydarzeń, w których zastosowano wskazane produkty - 9 spotkań;</p> <p>Liczba uczestników: 196 osób; Działanie: liczba wydarzeń, w których zastosowano wskazane produkty - 2 wystawy;</p> <p>Liczba uczestników: 24 osoby; Działanie: liczba wydarzeń, w których zastosowano wskazane produkty - 1 konferencja;</p> <p>Liczba uczestników: 120 osób; Wg szacunków minimum 40% uczestników ww. wykładów, spotkań i wystaw to osoby starsze;</p>	<p>Książnica Cieszyńska;</p> <p>Książnica Cieszyńska;</p> <p>Książnica Cieszyńska;</p> <p>Książnica Cieszyńska;</p> <p>Książnica Cieszyńska;</p>
--	--	---	---	--

		<p>Wystawa „Z naturą projektowane. Wystawa prac UTW Brenna”;</p> <p>Warsztaty rękodzieła w ramach Weekendu z Seniorem, warsztaty w ramach wydarzenia „Zaprojektuj Święta”;</p> <p>Wyjazdowa prezentacja w ośrodku opieki dziennej Betania w Cieszynie – prezentacja w ramach projektu Dobre Innowacje;</p> <p>Wydano katalog do wystawy „Z naturą projektowane. Wystawa prac UTW Brenna”;</p> <p>Dedykowane seniorom oprowadzanie po wystawach Śląska Rzecz i Dobre Innowacje;</p> <p>Dedykowany seniorom spacer tematyczny Śladami cieszyńskiej przyrody;</p>	<p>Działanie: liczba wydarzeń, w których zastosowano wskazane produkty - 6 wydarzeń organizowanych i/lub współorganizowanych przez Książnicę;</p> <p>Liczba uczestników: na wystawie zaprezentowano prace 15 seniorów; w wernisażu dział wzięło ok. 50 seniorów;</p> <p>Liczba uczestników: ok. 25 osób; Działanie: liczba wydarzeń, w których zastosowano wskazane produkty - 3;</p> <p>Liczba uczestników: 13 osób;</p> <p>Liczba produktów: 150 sztuk katalogu;</p> <p>Liczba uczestników: 15 osób;</p> <p>Liczba uczestników: 15 osób;</p>	<p>Zamek Cieszyn;</p> <p>Zamek Cieszyn;</p> <p>Zamek Cieszyn;</p> <p>Zamek Cieszyn;</p> <p>Zamek Cieszyn;</p> <p>Zamek Cieszyn;</p>
2.6.	Wspieranie funkcjonowania Cieszyńskiej Rady Seniorów;	<p>Wspieranie organizacyjne i administracyjne Cieszyńskiej Rady Seniorów przez Biuro Rady Miejskiej oraz współpracę z Biurem Spraw Społecznych;</p> <p>Konferencja poświęcona Radom Seniorów;</p>	<p>Liczba posiedzeń: w okresie sprawozdawczym odbyło się 11 posiedzeń Rady Seniorów i kilka posiedzeń powołanego przez Radę stałego, roboczego Zespołu ds. organizacji konkursu „Miejsce Przyjazne Seniorom”;</p> <p>Liczba uczestników: 6 osób; Działanie: organizacja wyjazdu dedykowanego Cieszyńskiej Radzie Seniorów do Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach na konferencję poświęconą Radom Seniorów, z udziałem Sekretarza Stanu w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej; (termin: 19.06.2023r.);</p>	<p>Biuro Rady Miejskiej; Biuro Spraw Społecznych;</p> <p>Biuro Spraw Społecznych;</p>

Cel szczegółowy: 3. Rozwijanie systemu wsparcia środowiskowego				
Działania		Wskaźnik		Realizatorzy
		Produkt	Rezultat	
3.1.	Rozwój sieci wolontariatu na rzecz osób starszych, w tym wolontariatu senioralnego;	<p>Program „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023 w Module I zaangażowani byli wolontariusze, którzy świadczyli codzienną pomoc seniorom;</p> <p>Wolontariusze działający na rzecz Mieszkańców Domu Spokojne Starości;</p>	<p>Liczba uczestników: 3 osoby (seniorzy, którzy skorzystali z tej formy pomocy); Liczba wolontariuszy: 5 osób;</p> <p>Liczba uczestników: 16 osób korzystających - mieszkańców DSS; Liczba wolontariuszy: 3 osoby – uczniowie liceum; Liczba godzin: 24;</p>	<p>Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszynie</p> <p>Dom Spokojnej Starości;</p>
3.2.	Realizowanie działań z zakresu podnoszenia standardów obsługi klientów z uwzględnieniem potrzeb i możliwości osób starszych;	<p>Fundacja Instytut Rozwoju Regionalnego, szkolenie pt.: „Dostępna administracja publiczna – szkolenia dla kadry” (szkolenie dla pracowników instytucji z zakresu dostępności i równości szans dla osób z niepełnosprawnościami);</p> <p>Szkolenie Pracowników Domu Spokojnej Starości;</p> <p>Wewnątrzzakładowe szkolenia z zakresu obsługi pasażera i konieczności dostrzegania potrzeb osób niepełnosprawnych i seniorów.</p> <p>Szkolenie pracowników z zakresu podnoszenia standardów obsługi klientów z uwzględnieniem potrzeb i możliwości osób starszych;</p> <p>„Modernizacja budynku Książnicy Cieszyńskiej wraz z wdrożeniem nowej oferty dla seniorów oraz dzieci i młodzieży” (Infrastruktura bibliotek 2021-2025 MKiDN) - kontynuacja projektu;</p>	<p>Liczba uczestników: 3 osoby; Liczba szkoleń: 1</p> <p>Liczba uczestników: 28 osób; Liczba szkoleń: 1</p> <p>Liczba uczestników: 10 osób (nowozatrudnieni kierowcy autobusów);</p> <p>Liczba uczestników: 4 osoby;</p> <p>Działanie: Przeprowadzenie postępowania na projekt aranżacji pomieszczeń przeznaczonych do pracy z dziećmi i seniorami oraz dostosowania obiektu do potrzeb niepełnosprawnych, wyłonienie wykonawcy, zawarcie umowy i wdrożenie jej realizacji, częściowy odbiór przedmiotu zamówienia;</p>	<p>Cieszyński Ośrodek Kultury „Dom Narodowy”; Biuro Spraw Społecznych;</p> <p>Dom Spokojnej Starości;</p> <p>Zakład Gospodarki Komunalnej w Cieszynie Sp. z o.o.;</p> <p>Zakład Budynków Miejskich w Cieszynie Spółka z o.o.;</p> <p>Książnica Cieszyńska;</p>

		Obsługa czytelników i wypożyczalni międzybibliotecznej oraz udzielanie informacji doraźnych oraz pomocy w obsłudze komputera oraz zasobów Śląskiej Biblioteki Cyfrowej (ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb osób starszych);	Działanie: Gotowość pomocy osobom ze szczególnymi potrzebami przez pracowników czytelnicy mieszczącej się na parterze budynku (szczególnie dla osób/seniorów z trudnościami w poruszaniu się) oraz umożliwienie dostępu do windy;	Książnica Cieszyńska;
3.3.	Organizowanie i wspieranie dziennych ośrodków wsparcia, w tym domów dziennego pobytu, klubów seniora, świetlic dla osób starszych;	Podjęcie działań w kierunku uruchomienia Dziennego Domu „Senior+” w ramach programu wieloletniego „Senior +” na lata 2021–2025 (edycja 2023) Moduł I: Utworzenie lub wyposażenie placówki „Senior +”;	Liczba uczestników: zaplanowano 15 miejsc (realizacja w 2024 r.); Działanie: W ramach zadania wykonano roboty budowlane w pomieszczeniach budynku Żłobków Miejskich przy ul. Moniuszki 13 w Cieszynie, przeznaczonych na Dzienny Dom "Senior+" oraz dokonano zakupu niezbędnego wyposażenia Dziennego Domu "Senior+";	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszynie; Żłobki Miejskie w Cieszynie;
3.4.	Rozbudowa i wspieranie systemu świadczenia usług opiekuńczych i asystenckich; Wspieranie i zapewnienie pomocy nieformalnym opiekunom osób starszych;	Programy: Program „Opieka Wytchnieniowa”; Program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością”;	Liczba programów: 3; Liczba osób objętych programem: 96; Liczba osób korzystających z usług: 106; Liczba godzin przyznanych usług: 10272,5 godz.; Liczba godzin przyznanych usług asystenckich: 9940 godzin; Liczba uczestników: 11 osób, w tym 7 osób powyżej 60 roku życia; Działanie: głównym zadaniem programu było odciążenie członków rodziny lub opiekunów w codziennych obowiązkach nad niepełnosprawnym członkiem rodziny. Program 100% finansowany z Funduszu Solidarnościowego; (termin: program był realizowany od 02.03.2023 r. do 31.12.2023 r.); Liczba uczestników: 38 osób w tym 20 osób powyżej 60 roku życia; Działanie: program zapewnia osobom niepełnosprawnym szansę na prowadzenie bardziej	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszynie; Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszynie; Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszynie; Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszynie;

		<p>Program „Opieka 75+”</p> <p>W ramach zadań własnych Gminy o charakterze obligatoryjnym realizowane były usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze;</p> <p>W ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez Gminę organizowano i świadczone w miejscu zamieszkania usługi specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi;</p> <p>Zespół Interdyscyplinarny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Cieszynie;</p> <p>Punkt Konsultacyjno-Informacyjny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej;</p>	<p>samodzielnego życia poprzez wsparcie w wykonywaniu codziennych czynności, dostępu do wydarzeń kulturalnych, społecznych czy sportowych. Program w 100% finansowany jest z Funduszu Solidarnościowego; (termin: program był realizowany od 22.02.2023 r. do 31.12.2023 r.);</p> <p>Liczba uczestników: 69 osób w tym 56 kobiet powyżej 60 roku życia oraz 13 mężczyzn powyżej 65 roku życia;</p> <p>Działanie: program wspierał finansowo Gminę w realizacji zadania- świadczenie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób 75+. Program ten finansowany w 50% z budżetu Państwa oraz 50% z budżetu Gminy; (termin: program był realizowany od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r.);</p> <p>Liczba uczestników: 110 osób w tym 80 kobiet powyżej 60 roku życia oraz 26 mężczyzn powyżej 65 roku życia;</p> <p>Liczba uczestników: 18 osób w tym 3 osoby powyżej 60 roku życia;</p> <p>Liczba uczestników: Zespół Interdyscyplinarny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Cieszynie, w ramach trwających procedur „Niebieskie Karty”, w roku 2023 udzielał wsparcia 69 kobietom i 6 mężczyznom, w tym 7 osobom z niepełnosprawnościami w wieku powyżej 60 roku życia;</p> <p>Liczba uczestników: Punkt Konsultacyjno-Informacyjny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Miejskiego</p>	<p>Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszynie;</p> <p>Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszynie;</p> <p>Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszynie;</p> <p>Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszynie; Straż Miejska;</p> <p>Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszynie;</p>
--	--	---	---	--

			Ośrodka Pomocy Społecznej w roku 2023 udzielał pomocy 5 kobietom i 3 mężczyznom powyżej 60 roku życia;	
3.5.	Wspieranie innowacyjnych rozwiązań dedykowanych seniorom;	W ramach poprawy bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania dla osób starszych tut. Ośrodek realizował Program „Korpus Wsparcia Seniorów” – na rok 2023, Moduł II, w ramach którego seniorzy korzystali z opaski bezpieczeństwa (teleopieka na odległość);	Liczba uczestników: 51 osób powyżej 65 roku życia Liczba opasek: 50;	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszynie;
3.6.	Diagnozowanie środowiska osób starszych;	Badanie ankietowe dla Mieszkańców w wieku 60+ w celu uzyskania informacji potrzebnych do opracowania Polityki Senioralnej Gminy Cieszyn na lata 2023-2026; Spotkania z mieszkańcami Cieszyna w zakresie konsultacji projektu Polityki Senioralnej Gminy Cieszyn na lata 2023-2026;	Liczba uczestników: 221 osób; Liczba uczestników: informacja o szerokim zasięgu; Liczba wydarzeń: 7; Celem była analiza sytuacji i potrzeb osób w wieku senioralnym, zamieszkujących na terenie Cieszyna. Wyniki przeprowadzonej ankiety posłużyły do planowania Polityki Senioralnej Gminy Cieszyn na lata 2023-2026;	Biuro Spraw Społecznych; Cieszyńska Rada Seniorów; Uniwersytet III Wieku; Biblioteka Miejska; Biuro Spraw Społecznych; Cieszyńska Rada Seniorów; Uniwersytet III Wieku; Biblioteka Miejska; Cieszyński Ośrodek Kultury „Dom Narodowy”; Osiedlowe Centrum Kultury i rekreacji; 30 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej; OSP Cieszyn-Bobrek; Szkoła Podstawowa nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi im. 4 Pułku Strzelców Podhalańskich w Cieszynie;

Cel szczegółowy: 4. Zapewnienie i rozwój pomocy specjalistycznej osobom w podeszłym wieku			
Działania	Wskaźnik		
	Produkt	Rezultat	Realizatorzy

4.1.	Zapewnienie opieki specjalistycznej całodobowej w domach pomocy społecznej;	Kierowanie przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej osób do placówek całodobowej opieki; Dom Spokojnej Starości - całodobowa opieka zapewniana mieszkańcom (w tym skierowanym przez MOPS);	Liczba uczestników: - Dom Pomocy Społecznej – 43 osoby; - Dom Spokojnej Starości – 13 osób; Liczba uczestników: średniorocznie 59 osób – mieszkańców Domu Spokojnej Starości;	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszynie; Dom Spokojnej Starości;
4.2.	Propagowanie idei i wspieranie tworzenia rodzinnych domów pomocy społecznej;	Brak działania;	-	-
4.3.	Tworzenie i wspieranie mieszkań chronionych;	Mieszkania chronione: - przy ul. Towarowej 8/4; - przy ul. Błogockiej 30; - przy ul. Górnej 7/1;	Liczba mieszkańców mieszkań chronionych: 1 osoba; Liczba mieszkań chronionych: 3 W roku 2023 w mieszkaniach chronionym przebywało łącznie 8 osób w tym 1 osoba powyżej 60 roku życia;	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszynie;
4.4.	Wspieranie rozwoju różnego typu placówek opiekuńczo-leczniczych, opieki hospicyjnej, paliatywnej i terminalnej;	Brak działania;	-	-

**Cel szczegółowy:
5. Wzrost bezpieczeństwa osób starszych**

Działania		Wskaźnik		
		Produkt	Rezultat	Realizatorzy
5.1.	Organizowanie i wspieranie działań w zakresie bezpieczeństwa seniorów w miejscu zamieszkania i w	Prelekcja pod tytułem: "Seniorze nie bój się prosić o pomoc" - w ramach Cieszyńskiego Dzień Seniora; Ulotka: „Bezpieczeństwo w miejscu zamieszkania”, „Bezpieczeństwo w miejscu publicznym”;	Liczba uczestników: 120 osób; Liczba uczestników: informacje o szerokim zasięgu; Działanie: wydanych ok. 40 broszur; Ulotki są przekazywane seniorom na bieżąco przez	Straż Miejska; Straż Miejska;

przestrzeni publicznej, w tym bezpieczeństwa w Internecie;	Współpraca Straży Miejskiej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w zakresie wsparcia osób starszych, samotnych, potrzebujących pomocy;	strażników miejskich w różnych sytuacjach, spotkaniach, dostępne są również w Komendzie Straży Miejskiej w Cieszynie;	Straż Miejska;
	Rozbudowa monitoringu miejskiego;	Liczba uczestników: informacje o szerokim zasięgu; Działania: Wystąpienia do MOPS: 3;	Straż Miejska;
	Stała opieka nad mieszkańcami Domu Spokojnej Starości, między innymi w zakresie bezpieczeństwa w Internecie;	Liczba działań: Straż Miejska przejęła do obserwacji nowe punkty kamerowe na ul. Zamkowej w rejonie TCIT – 10 kamer;	Dom Spokojnej Starości;

Cel szczegółowy:				
6. Poprawa jakości i dostępności infrastruktury miejskiej oraz przestrzeni publicznej				
Działania		Wskaźnik		Realizatorzy
		Produkt	Rezultat	
6.1.	Dostosowywanie przestrzeni publicznej do możliwości i ograniczeń osób starszych;	Urząd Miejski w Cieszynie – winda Opinie Komisji do spraw opiniowania projektów realizowanych przez gminę Cieszyn do zadań inwestycyjnych i remontowych, pod kątem dostosowania do potrzeb osób i niepełnosprawnych;	Działanie: montaż windy zewnętrznej Urzędu łączącej piętra budynku; Działanie: Komisja wydała 2 opinie dotyczące: a) projektu pn. „Koncepcja rozbudowy oraz dostosowania budynku ZBM w Cieszynie dla potrzeb osób niepełnosprawnych”; b) projektu budowlanego pn. „budynek mieszkalny wielorodzinny wraz z niezbędną infrastrukturą zlokalizowany na działkach nr 6/19 i 2/90 położonych w miejscowości Cieszyn przy ul. Mickiewicza, stanowiących własność Zakładu Budynków Miejskich w Cieszynie Sp. z o.o. z siedzibą w Cieszynie przy ul. Liburnia 2A”;	Urząd Miejski w Cieszynie; Komisja do spraw opiniowania projektów realizowanych przez Gminę Cieszyn zadań inwestycyjnych i remontowych, pod kątem ich dostosowania do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami;

		Przestrzeń publiczna dostosowana do możliwości i ograniczeń osób starszych;	Działanie: Uzyskano opinię Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków dotycząca warunków montażu pochwyków, poręczy w rejonie wejść do budynków komunalnych i lokali użytkowych;	Zakład Budynków Miejskich w Cieszynie Spółka z o.o.;
6.2.	Modernizacja taboru komunikacji miejskiej wraz z dostosowaniem infrastruktury transportowej oraz linii komunikacyjnych do potrzeb osób starszych;	Spełnianie standardów dostępności;	Działanie: Wszystkie autobusy (20 sztuk) obsługujące komunikację miejską w Cieszynie są autobusami niskopodłogowymi lub niskowejściowymi przystosowanymi do przewozu osób niepełnosprawnych – ułatwia to w znaczący sposób możliwość wsiadania i wysiadania wszystkim seniorom;	Zakład Gospodarki Komunalnej w Cieszynie Sp. z o.o.;
6.3.	Rozwój mieszkalnictwa spełniającego standardy dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami;	Mieszkania spełniające standardy dostępności;	Działanie: Budowa nowego budynku wielorodzinnego przy ul. Mickiewicza z 16 mieszkaniami, przystosowanego dla osób z niepełnosprawnością;	Zakład Budynków Miejskich w Cieszynie Spółka z o.o.;